ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศ: กรณีศึกษานักศึกษาอาเซียนในประเทศไทย [1]

Factors Influencing the Selection of Information Sources: A Case Study of ASEAN Students in Thailand

ภีมศักดิ์ เอ้งฉ้วน [2]
Peemasak Angchun

[1] งานวิจัยได้รับทุนสนับสนุนจาก สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี 2556; Research funded by Research and Development Institute, Ramkhamhaeng University in academic year 2013

[2] ปร.ด., ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Ph.D., Assistant Professor, Department of Library Science, Ramkhamhaeng University, E- mail: peemthailand@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศสำหรับความสำเร็จในการเรียนวิชาต่างๆ ของนักศึกษาอาเซียน 2) ทดสอบปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรร่วมการรับรู้การเลือกแหล่งสารสนเทศ และคุณภาพของสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนกับความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศ และ 3) เสนอตัวแบบพัฒนาพฤติกรรมการเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 287 คน ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์ ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุเพื่อการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาอาเซียนเลือกแหล่งอินเทอร์เน็ตมากกว่าแหล่งสารสนเทศอื่น เพราะว่ามีค่าเฉลี่ยความสะดวกสูงสุด การรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศในด้านความสะดวกและความง่ายต่อการเข้าถึง เป็นปัจจัยที่สำคัญมากกว่าการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศในด้านความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้ สำหรับการตัดสินใจเลือกแหล่งสารสนเทศเพื่อความสำเร็จการเรียนของนักศึกษาอาเซียน 2) ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่าตัวแปรอิสระทั้งสี่ตัวแปร ได้แก่ ความสะดวก ความง่ายต่อการเข้าถึง ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้ เป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถอธิบายความแปรผันร่วมทั้งหมดของตัวแปรตามความถี่รวมการเลือกแหล่งสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนระดับบัณฑิตศึกษาได้ถึง 65 % อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ความสะดวกและความง่ายต่อการเข้าถึง เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายการรับรู้การเลือกแหล่งสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนกับความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศได้มากกว่าตัวแปรความสอดคล้องและความเชื่อถือได้และ 3) กรอบแนวคิดและตัวแบบใหม่พัฒนาสำหรับพฤติกรรมสารสนเทศการเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทย

Abstract

The aims of this research are 1) to investigate factors affecting the selection of information sources and quality of information of Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) students for their success in learning, 2) to examine how these factors can influence ASEAN students' perceived source accessibility and perceived information quality on the frequencies of the selection of information sources, and 3) to propose a theoretical model developed for the selection of information sources and quality of information of ASEAN students. The samples of this research are 287 ASEAN students selected through stratified random sampling. This study employs a web-based survey to collect data. Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzes the data collected in terms of frequency, percentage, mean, and standard deviation. A multiple linear regression technique is also employed to test research hypotheses at a statistically significant level of .05.

The research findings are as follows: 1) ASEAN students select Internet sources more than other sources because the Internet has the highest means for its convenience. The perceived source accessibility (convenience and ease of use) is more important factor than the perceived information quality (relevance and reliability) in determining how ASEAN students select information sources for their learning. 2) Results of testing a multiple linear regression model of all five

information sources show that these four independent variables (convenience, ease of use, relevance, and reliability) are important factors able to explain 65% of the total variance in the frequency of the use of information sources. These four variables are at a statistically significant level of .05. Furthermore, convenience and ease of use are important variables able to increase ASEAN students' perceived source accessibility and explain the variance in the frequency of the use of sources more than relevance and reliability, and 3) Conceptual framework and a new model developed for the selection of information sources and quality of information of ASEAN students in Thailand.

คำสำคัญ: นักศึกษาอาเซียน การรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ การรับรู้คุณภาพของสารสนเทศ
Keywords: ASEAN students, Perceived source accessibility, Perceived information quality

บทนำ

ยุทธศาสตร์ของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ให้ความสำคัญการศึกษาโดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์เน้นการบูรณาการด้านการศึกษาให้เป็นวาระการพัฒนาอาเซียนและมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาคมด้านอื่น ๆ มีความเข้มแข็งเนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนามนุษย์ การก้าวสู่ประชาคมอาเซียนและเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การร่วมมือทางด้านการศึกษาของอาเซียนเป็นเครื่องมือ กลไกและยุทธศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน (Office of the Higher Education Commission, 2012, p. 15)

ใน พ.ศ. 2532 มีการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านการศึกษา (ASEAN Committee on Education: ASCOE) เพื่อเป็นกลไกในการบริหารความร่วมมือด้านการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน และเป็นรากฐานในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเศรษฐกิจโลก การจัดการอุดมศึกษาของประชาคมอาเซียนเป็นก้าวที่สำคัญและท้าทายอย่างยิ่งกับการเปิดเสรีด้านการศึกษา ส่งผลให้เกิดกระแสการแข่งขันการบริการด้านการศึกษามากขึ้น และรองรับมาตรการการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีฝีมือในสาขาวิชาชีพสำคัญต่าง ๆ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล นักบัญชี วิศวกร นักสำรวจ ผู้ให้บริการการท่องเที่ยว เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ทำให้การอุดมศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนเปิดสอนหลักสูตรนานาชาติที่เป็นสากล เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานทั้งระดับภายในประเทศและภูมิภาค (Office of the Higher Education Commission, 2012)

ประเทศสมาชิกอาเซียนมีระบบการศึกษา วัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่างกัน การประชุมร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีศึกษาธิการประเทศสมาชิกอาเซียน ได้มีมติตกลงร่วมกันว่าด้วยแผนการศึกษาอุดมศึกษาแบบบูรณาการของประชากรอาเซียนให้ได้รับการศึกษาเท่าเทียมกันทุกคน (Education for all) โดยทำข้อตกลงร่วมมือด้านการศึกษา (Memorandum of understanding) ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในภูมิภาคอาเซียนและภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วโลกเพื่อพัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นสากล (ASEAN Secretariat, 2014) ต่อมาได้ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network: AUN) เพื่อทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและเพื่อขับเคลื่อนการอุดมศึกษาของอาเซียนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น โครงการแลกเปลี่ยนคณาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัยและนักศึกษาในประชาคมอาเซียน เป็นต้น โดยเฉพาะการจัดทำระบบถ่ายโอนหน่วยกิตของอาเซียน (ASEAN Credit Transfer System

ACTS) ผลที่ตามมาทำให้จำนวนนักศึกษาอาเซียนในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ต่อปี (Office of the Higher Education Commission, 2012, p. 69)

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและศูนย์บริการสารสนเทศของสถาบันอุดมศึกษา เป็นศูนย์กลางสำคัญของการเรียนการสอนและศึกษาค้นคว้าและวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศเกี่ยวข้องกับการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา (Fulcher & Lock, 1999) ดังนั้นห้องสมุดมหาวิทยาลัยและศูนย์บริการสารสนเทศของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นแหล่งบริการสารสนเทศต้องตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมสำหรับการให้บริการการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศทุกที่ทุกเวลาอย่างเท่าเทียมกันด้วยความสะดวกสบาย ง่ายต่อการเข้าถึง รวมทั้งการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับหลักสูตรนานาชาติ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาอาเซียนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และวิธีการเรียนรู้

ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักศึกษาอาเซียนในประเทศไทย พบว่ามีข้อจำกัดด้านระยะเวลาโครงการแลกเปลี่ยนและเวลาเรียนของแต่ละวิชา ตลอดจนการส่งรายงาน การบ้านและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนให้ทันตามเวลาที่อาจารย์กำหนด แต่เนื่องจากความแตกต่างของระบบการศึกษา ภาษา วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมการเรียน ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความสับสน กระวนกระวาย และอยู่ในสถานการณ์ที่กดดัน เพราะการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ นั้น จำเป็นต้องใช้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ แต่นักศึกษาอาเซียนเหล่านี้มีปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ ได้แก่ 1)ไม่คุ้นเคยวิธีการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดแต่ละมหาวิทยาลัย 2) ความยุ่งยากและสลับซับซ้อนจากความแตกต่างของวิธีการเข้าถึงฐานข้อมูลของแต่ละห้องสมุดมหาวิทยาลัย 3) ทรัพยากรสารสนเทศภาษาต่างประเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับความต้องการ และ 4) ความไม่เท่าเทียมกันด้านโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดอื่น ๆ ที่เกิดจากระยะทางใกล้-ไกลจากที่พักอาศัยของนักศึกษาอาเซียน

ปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้นักศึกษาอาเซียนแสวงหาแหล่งสารสนเทศจากแหล่งอื่น เช่น Google, Wikipedia เป็นต้น แทนการใช้ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศต่าง ๆ โดยเลือกความสะดวกต่อการเข้าถึงและไม่พิจารณาว่าคุณภาพของสารสนเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดนั้นว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ปรากฏการณ์การแสวงหาสารสนเทศเช่นนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาที่เกี่ยวกับปัญหาการแสวงหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศและการเลือกแหล่งสารสนเทศ ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มงานวิจัยดังกล่าวได้ เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ผลการวิจัยพบว่า ผู้แสวงหาสารสนเทศให้ความสำคัญต่อการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ (Perceived source accessibility) โดยเกณฑ์การตัดสินใจเลือกแหล่งสารสนเทศ ได้แก่ ความสะดวก (Convenience) และความง่ายต่อการเข้าถึง (Ease of use) ซึ่งไม่พิจารณาคุณภาพของสารสนเทศที่ค้นคืนได้ (Allen, 1977; Bronstein, 2010; Gertsberger & Allen, 1968) ในทางตรงกันข้าม กลุ่มที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้แสวงหาสารสนเทศให้ความสำคัญต่อการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศ (Perceived information quality) โดยเกณฑ์การตัดสินใจเลือกแหล่งสารสนเทศ ได้แก่ ความสอดคล้อง (Relevance) และความเชื่อถือได้ (Reliability) (Bronstien & Baruchson-Arbib, 2008; O'Reily, 1982; Woudstra & Van den Hooff, 2008) อย่างไรก็ตามผลการวิจัยทั้งสองกลุ่มต่างพบผลการวิจัยที่ตรงกันว่า ทั้งการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศของผู้แสวงหาสารสนเทศมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางบวกกับความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศ นอกจากนี้ผลการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สะท้อนถึงแนวความคิดเชิงทฤษฎี 2 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีความพยายามน้อยที่สุด (The Least Effort Theory: LET) และทฤษฎีต้นทุนและผลตอบแทน (The Cost-Benefit Theory: CBT) ซึ่งได้รับการยอมรับและนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในเชิงพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ

ทฤษฎีความพยายามน้อยที่สุด เป็นหลักการที่เน้นการกระทำกิจการต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล โดยพิจารณาจากอัตรา

เฉลี่ยการใช้แรงงานในการทำงานแต่ละครั้งที่ใช้แรงงานน้อยที่สุด (Zipf, 1949, p. 6) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมของบุคคลขึ้นกับหลักการใช้ความพยายามน้อยที่สุด (Buckland & Hindle, 1969; Tetard, & Collan, 2009) ทฤษฎีนี้ถูกนำมาประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์ทางสถิติของคำที่ปรากฏอยู่ในเอกสารเพื่อลดความพยายามในการจำ ซึ่งผู้ใช้มักใช้คำที่คุ้นเคยที่มีความถี่การใช้สูงมากกว่าคำที่ไม่คุ้นเคย (Choo, Detlor, & Turnbull, 2000) ต่อมาทฤษฎีนี้ได้ถูกนำมาประยุกต์ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ด้านการวิจัยพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ ซึ่งผู้ใช้จะแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศที่สะดวกที่สุด ถึงแม้ว่าแหล่งสารสนเทศนั้นให้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการแต่คุณภาพต่ำกว่าแหล่งอื่น ๆ ก็ตาม โดยมีความพึงพอใจกับสารสนเทศที่หาได้ง่ายมากกว่าที่จะเข้าถึงแหล่งสารสนเทศที่มีคุณภาพสูงแต่ต้องใช้ความพยายามและราคาค่าใช้จ่ายที่มากกว่า (Mann,1993) ดังนั้นทฤษฎีความพยายามน้อยที่สุดที่ประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เน้นตัวแปรอิสระที่สำคัญ 2 ตัวแปร คือ ความสะดวก และความง่ายต่อการเข้าถึง

ทฤษฎีต้นทุนและผลตอบแทน เป็นทฤษฎีที่ใช้ในทางเศรษฐศาสตร์ที่ผู้ลงทุนพิจารณาจุดคุ้มทุนระหว่างเงินทุนที่ใช้ในการลงทุนกับผลกำไรที่ได้จากการลงทุนกิจการต่าง ๆ (Stigler,1961) นักวิจัยประยุกต์ทฤษฎีนี้ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในแง่การประเมินการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศ โดยผู้แสวงหาสารสนเทศเลือกแหล่งสารสนเทศและใช้ทรัพยากรสารสนเทศบนพื้นฐานของผลประโยชน์และต้นทุนที่คาดคะเนไว้ รวมทั้งพิจารณาระยะเวลาที่ใช้ในการสืบค้นสารสนเทศ (ต้นทุน) เทียบกับผลลัพธ์ที่สืบค้นได้ (ผลตอบแทนหรือคุณภาพของสารสนเทศ) หรืออีกประเด็นหนึ่ง คือ พิจารณาราคาที่จ่ายไปในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ (ต้นทุน) เทียบกับประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศนั้นว่าสารสนเทศสอดคล้องกับความต้องการที่ใช้ในการแก้ปัญหามากน้อยเพียงใด (Hardy, 1982; King & Schrems, 1978) นอกจากนี้ผลการศึกษาวิจัยยังพบว่าผู้แสวงหาสารสนเทศมีความเชื่อว่าปัจจัยการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศประกอบด้วย ความสอดคล้อง ความเชื่อถือ และความทันสมัย (Hertzum, 2002) ดังนั้นทฤษฎีต้นทุนและผลตอบแทนที่นำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เน้นตัวแปรอิสระที่สำคัญ 2 ตัวแปร คือ ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้

จากปัญหาและข้อสรุปทางทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทย เพื่อทราบว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนในการดำเนินการแสวงหาสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศตอบสนองการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ทันเวลาที่กำหนดส่ง ซึ่งการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ความสะดวกและความง่ายต่อการเข้าถึง และการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศ ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้ อย่างไรก็ตามตัวแปรอิสระเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญต่อความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศเพื่อความสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาอาเซียน ดังนั้นการเข้าใจถึงพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศและการเลือกใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะเป็นแนวทางแก่ผู้ออกแบบระบบสารสนเทศเพื่อออกแบบระบบที่ตรงกับความต้องการสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนให้มากที่สุด นอกจากนี้แล้ว ยังเป็นการเตรียมความพร้อมการบริการสารสนเทศของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนที่ร่วมมือด้านการศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศสำหรับความสำเร็จในการเรียนวิชาต่าง ๆ ของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทย

2. เพื่อทดสอบปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรการรับรู้การเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศกับความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทย

3. เพื่อเสนอตัวแบบพัฒนาพฤติกรรมการเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสะดวก ความง่ายต่อการเข้าถึง ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรของความถี่การเลือกใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เคยใช้ในประเทศของนักศึกษาอาเซียน

2. ความสะดวก ความง่ายต่อการเข้าถึง ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรของความถี่การเลือกใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาอาเซียนกำลังศึกษาอยู่ในประเทศไทย

3. ความสะดวก ความง่ายต่อการเข้าถึง ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรของความถี่การเลือกใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่ใกล้ที่พักนักศึกษาอาเซียน

4. ความสะดวก ความง่ายต่อการเข้าถึง ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรของความถี่การเลือกใช้อินเทอร์เน็ต

5. ความสะดวก ความง่ายต่อการเข้าถึง ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรของความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศทั้งสี่แหล่ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงทฤษฎีที่นิยมใช้ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (Mann,1993) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ คือ 1) ทฤษฎีความพยายามน้อยที่สุด ให้ความสำคัญการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศประกอบด้วยตัวแปรอิสระที่สำคัญที่ต้องศึกษาวิจัย ได้แก่ ความสะดวก (Convenience) และความง่ายต่อการเข้าถึง (Ease of use) ไม่คำนึงถึงคุณภาพของสารสนเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งสารสนเทศนั้น (Mann,1993, p.91) และ2) ทฤษฎีต้นทุนและผลตอบแทน ให้ความสำคัญการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศโดยการประเมินคุณภาพของสารสนเทศที่ค้นคืนได้ประกอบด้วยตัวแปรอิสระที่สำคัญต้องศึกษาวิจัย ได้แก่ ความสอดคล้อง (Relevance) และความเชื่อถือได้ (Reliability) (Hertzum, 2002)

ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวความคิดโดยลูกศรแสดงทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศประกอบด้วย ความต้องการสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียน แหล่งสารสนเทศ การรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ (ความสะดวก,ความง่ายต่อการเข้าถึง) การรับรู้คุณภาพของสารสนเทศ (ความสอดคล้อง,ความเชื่อถือได้) ความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศ ดังภาพประกอบ 1

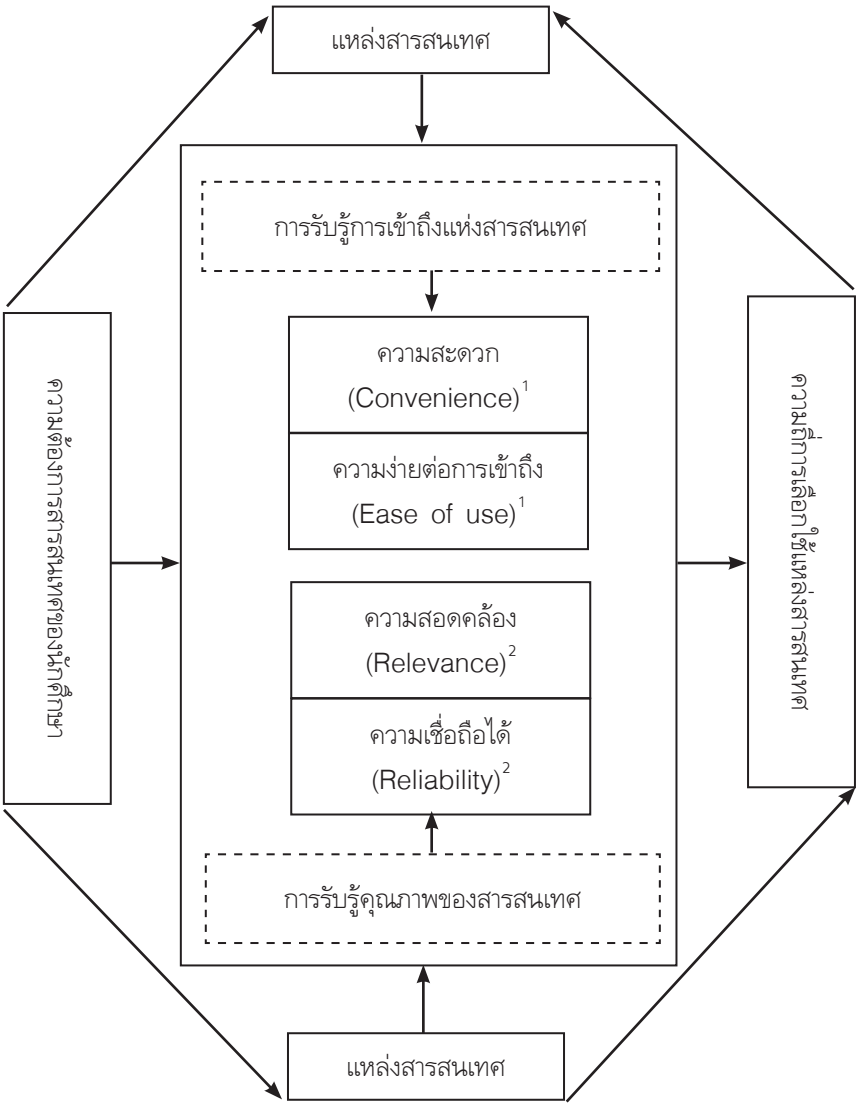

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาอาเซียนระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 และปีการศึกษา 2557 ตามลำดับ จากมหาวิทยาลัยทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในประเทศไทย 14 แห่ง จำนวน 1,025 คน (ข้อมูลจากการสอบถามสำนักทะเบียนและประมวลของมหาวิทยาลัยทั้ง 14 แห่ง)

[1] Mann, T. (1993). *Library research model*, p.91

[2] Hertzum, M. (2002). *The importance of trust in software engineers' assessment and choice of Information sources*, pp. 1-18

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาอาเซียนระดับบัณฑิตศึกษาที่สุ่มจากกลุ่มประชากรข้างต้น ซึ่งใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของยามาเน่ (Yamané, 1970, p. 581) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 287 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาเซียนระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัย	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	มหาวิทยาลัย	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	105	30	จุฬาลงกรณ์หมาวิทยาลัย	110	30
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	84	23	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	101	30
มหาวิทยาลัยพะเยา	63	18	มหาวิทยาลัยมหิดล	104	29
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	99	28	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	95	27
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	69	19	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	45	12
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	63	17	มหาวิทยาลัยทักษิณ	23	7
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	40	12	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	24	7
รวม	**523**	**152**	**รวม**	**502**	**135**

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร บทความ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

2.2 สร้างแบบสอบถาม มี 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบและปลายปิด ตอนที่ 2 แบบสอบถามความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศสำหรับการค้นหาสารสนสนเทศในการเรียน การทำรายงาน ปัญหาพิเศษ การทำวิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด โดยกำหนดให้ระบุเป็นจำนวนตัวเลขครั้งต่อสัปดาห์สำหรับการเลือกใช้แหล่งสารสนเทศแต่ละแหล่ง ตอนที่ 3 ความคิดเห็นการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศ เป็นข้อคำถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะปัญหาการรับรู้เข้าถึงแหล่งสารสนเทศและคุณภาพสารสนเทศเพื่อนำไปปรับปรุงระบบสารสนเทศและการให้บริการแหล่งสารสนเทศแหล่งต่างๆ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาแต่ละข้อคำถาม (IOC) ซึ่งพบว่าแต่ละข้อคำถามของแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6–1.0 ได้เลือกใช้ทั้งหมดและปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาต่างชาติที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามตอนที่ 3 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .94 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูงกว่าเกณฑ์ของครอนบาค ที่กำหนดค่าความเชื่อมั่นอย่างน้อย 0.70 (Spector, 1992, p. 32)

2.4 นำแบบสอบถามไปสร้างเป็นแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้โปรแกรม Kwiksurveys.com

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งลิ้งค์ URL แบบสอบถามออนไลน์ไปยังอีเมลแอดเดรสของกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 287 คน ได้รับการตอบรับกลับมา ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของคำตอบและคัดเลือกไว้ จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 80.22 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 223 ชุด มาวิเคราะห์ด้วย

โปรแกรมคำนวณสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 ใช้การแจกแจงค่าความถี่ และค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ คือ ความสะดวก และความง่ายต่อการเข้าถึง ส่วนการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศ คือ ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้ ส่วนการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.49 แทนระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50–2.49 แทนระดับน้อย ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50–3.49 แทนระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50–4.49 แทนระดับมาก และค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50–5.00 แทนระดับมากที่สุด (Best, 1986, pp. 181–183)

4.3 ใช้สถิติอ้างอิง (Inferential statistics) ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุ (Multiple linear regression analysis) คือ $\hat{Y}=a+b_1x_1+b_2x_2+b_3x_3+b_4x_4$ โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Y คือ ค่าของตัวแปรตาม หรือความถี่ โดยใช้ $\hat{Y}$ (y hat) สำหรับค่าพยากรณ์ ส่วนตัวพยากรณ์หรือตัวแปรอิสระประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ X_1 คือความสะดวก (Convenience); X_2 คือความง่ายต่อการเข้าถึง (Ease of use) X_3 คือความสอดคล้อง (Relevance) และ X_4 คือความเชื่อถือได้ (Reliability)

a คือ ค่าคงที่ (constant) ของสมการถดถอย

b_1 คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (regression coefficient) ของตัวแปรอิสระ X_1

b_2 คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (regression coefficient) ของตัวแปรอิสระ X_2

b_3 คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (regression coefficient) ของตัวแปรอิสระ X_3

b_4 คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (regression coefficient) ของตัวแปรอิสระ X_4

R^2 คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (coefficient of determination) เพื่อดูว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการถดถอยนั้น สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม Y หรือความถี่ได้กี่เปอร์เซ็นต์

pr^2 คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแยกส่วน (partial correlation coefficients) เพื่อดูว่าตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียวในสมการถดถอยเชิงเส้นพหุนั้น สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม Y หรือความถี่ได้กี่เปอร์เซ็นต์

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาอาเซียน จำนวน 223 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 128 คน (ร้อยละ 57.40) มีอายุต่ำกว่า 30 ปีจำนวน 96 คน (ร้อยละ 43.05) และเลือกศึกษามหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในส่วนภาคกลาง จำนวน 88 คน (ร้อยละ 39.46) ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีนักศึกษาอาเซียนเลือกมากที่สุด จำนวน 25 คน (ร้อยละ 11.21) นอกจากนี้นักศึกษาอาเซียนที่มาจากประเทศพม่ามีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 48 คน (ร้อยละ 21.52)

2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศสำหรับความสำเร็จในการเรียนวิชาต่าง ๆ ของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมทั้งหมดการรับรู้การเลือกสารสนเทศและการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.38 และ $\overline{X}$ = 3.74) ตามลำดับ และตัวแปรความสะดวกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.50) ซึ่งเป็นตัวแปรที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เมื่อพิจารณาตามการเลือกแหล่งสารสนเทศ พบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เคยใช้ในประเทศของนักศึกษาอาเซียน ทั้งการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.46 และ $\overline{X}$ = 4.32) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาอาเซียนกำลังศึกษาอยู่ในประเทศไทย พบว่าทั้งการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.92 และ $\overline{X}$ = 4.25) ตามลำดับ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

ที่ใกล้ที่พักนักศึกษาอาเซียนพบว่าการรับรู้การเลือกสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.41) ส่วนการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.19) ซึ่งตัวแปรความสะดวกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.33) อินเทอร์เน็ต พบว่าการรับรู้การเลือกแหล่งสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.71) ส่วนการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.21) ซึ่งตัวแปรความง่ายต่อการเข้าถึงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.59) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายระดับความคิดเห็นการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการรับรู้คุณภาพของสารสนเทศจำแนกตามแหล่งสารสนเทศ

แหล่งสารสนเทศ	การรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ						การรับรู้คุณภาพของสารสนเทศ					
	ความสะดวก			ความง่ายต่อการเข้าถึง			ความสอดคล้อง			ความเชื่อถือได้		
	$\overline{X}$	SD	ความหมาย	$\overline{X}$	SD	ความหมาย	$\overline{X}$	SD	ความหมาย	$\overline{X}$	SD	ความหมาย
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เคยใช้ในประเทศของนักศึกษาอาเซียน	4.65	1.91	มากที่สุด	4.44		มาก	4.35	2.15	มาก	4.47	1.81	มาก
รวม	**$\overline{X}$ = 4.46 ระดับมาก; SD=1.97**						**$\overline{X}$ = 4.32 ระดับมาก; SD=1.88**					
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาอาเซียนกำลังศึกษาอยู่ในประเทศไทย	4.22	0.08	มาก	3.48	1.87	ปานกลาง	4.15	1.06	มาก	4.01	0.85	มาก
รวม	**$\overline{X}$ = 3.92 ระดับมาก; SD=2.07**						**$\overline{X}$ = 4.25 ระดับมาก; SD=1.77**					
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นที่ใกล้ที่พักของนักศึกษาอาเซียน	4.33	1.69	มาก	4.13	1.19	มาก	2.69	2.02	ปานกลาง	3.55	0.94	ปานกลาง
รวม	**$\overline{X}$ = 4.41 ระดับมาก; SD=1.55**						**$\overline{X}$ = 3.19 ระดับปานกลาง; SD=1.06**					
อินเทอร์เน็ต	4.18	1.03	มากที่สุด	4.59	1.14	มากที่สุด	3.48	1.58	ปานกลาง	3.05	1.92	ปานกลาง
รวม	**$\overline{X}$ = 4.71 ระดับมาก; SD=0.98**						**$\overline{X}$ = 3.21 ระดับปานกลาง; SD=1.78**					
สี่แหล่ง	**4.50**	**0.88**	**มากที่สุด**	**4.19**	**0.97**	**มาก**	**3.67**	**1.05**	**มาก**	**3.77**	**0.91**	**มาก**
ภาพรวมทั้งหมด	**$\overline{X}$ = 4.38 ระดับมาก; SD=0.98**						**$\overline{X}$ = 3.74 ระดับมาก; SD=0.98**					

3. ทดสอบปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรการรับรู้การเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศกับความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทยพบผลการวิจัยว่า ตัวแบบสมการถดถอยเชิงเส้นพหุ

ที่เหมาะสม เพื่อพยากรณ์ค่าตัวแปรตามความถี่ในอนาคตต่อการเลือกใช้แหล่งสารสนเทศแต่ละแหล่งดังตาราง 3 และสมการถดถอยเชิงเส้นพหุแต่ละตัวแบบนั้นมีความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังแสดงตามลำดับสมมติฐานการวิจัยต่อไปนี้ สมมติฐานการวิจัยที่1 $\hat{Y}=1.59+2.54X_1+2.03X_2+1.54X_3+1.61X_4$ พบว่าตัวแปรอิสระทั้งสี่ตัวร่วมกันสามารถอธิบายความผันแปรของความถี่การเลือกใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เคยใช้ในประเทศของนักศึกษาอาเซียนได้ถึง 67% เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปรนั้น ความสะดวกมีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงความถี่มากที่สุด (b_1= 2.54) และสามารถอธิบายการพยากรณ์ความถี่ได้ถึง 31% (pr^2=31%) ส่วนตัวแปรที่มีความสำคัญรองลงมา คือ ความง่ายต่อการเข้าถึง สมมติฐานการวิจัยที่2 $\hat{Y}=3.01+0.62X_1+0.49X_2+0.15X_3+0.54X_4$ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งสี่ตัวร่วมกันสามารถอธิบายความผันแปรของความถี่การเลือกใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาอาเซียนกำลังศึกษาอยู่ในประเทศไทยได้ถึง 59% เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปรนั้น ความสะดวกมีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงความถี่มากที่สุด (b_1= 0.62) และสามารถอธิบายการพยากรณ์ความถี่ได้ถึง 37% (pr^2 = 37%) ส่วนตัวแปรที่สำคัญรองลงมาคือความเชื่อได้ สมมติฐานการวิจัยที่ 3 $\hat{Y}$= 2.91+0.60X_1 +0.46X_2 +0.19X_3 +0.15X_4 พบว่าตัวแปรอิสระทั้งสี่ตัวร่วมกันสามารถอธิบายความผันแปรของความถี่การเลือกใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่ใกล้ที่พักนักศึกษาอาเซียนได้ถึง 70% เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปรนั้น ความสะดวกมีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงความถี่มากที่สุด (b_1= 0.60) และสามารถอธิบายการพยากรณ์ความถี่ได้ถึง 34% (pr^2 = 34%) ส่วนตัวแปรที่สำคัญรองลงมา คือ ความง่ายต่อการเข้าถึง สมมติฐานการวิจัยที่ 4 $\hat{Y}=0.98+0.88X_1+0.52X_2+0.12X_3+0.08X_4$ พบว่าตัวแปรอิสระทั้งสี่ตัวร่วมกันสามารถอธิบายความผันแปรของความถี่การเลือกใช้อินเทอร์เน็ตได้ถึง 81% เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปรนั้น ความสะดวกมีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงความถี่มากที่สุด (b_1= 0.88) และสามารถอธิบายการพยากรณ์ความถี่ได้ถึง 42% ส่วนตัวแปรส่วนตัวแปรที่สำคัญรองลงมา คือ ความง่ายต่อการเข้าถึง สมมติฐานการวิจัยที่ 5 $\hat{Y}=1.01+1.01X_1+0.70X_2+0.65X_3+0.13X_4$ ตัวแปรอิสระทั้งสี่ตัวร่วมกันสามารถอธิบายความผันแปรของความถี่รวมการเลือกใช้ทั้งสี่แหล่งได้ถึง 65% เมื่อพิจาณาแต่ละตัวแปรนั้น ความสะดวกมีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงความถี่มากที่สุด (b_1=1.01) และสามารถอธิบายการพยากรณ์ได้ถึง 36% (pr^2 = 36%) ส่วนตัวแปรส่วนตัวแปรที่สำคัญรองลงมา คือ ความง่ายต่อการเข้าถึง

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุเมื่อให้ความถี่ของการเลือกใช้แหล่งสารสนเทศเป็นตัวแปรตาม (Y)

สมการถดถอย		ค่าคงที่ (a) = 1.59				
เชิงเส้นพหุที่1	ตัวแปรอิสระ	b*	Sig.	pr	pr^2	
($\hat{Y}$)	ความสะดวก (X_1)	b_1 = 2.54	0.00*	0.56	31%	F= 0.00*
	ความง่ายต่อการเข้าถึง(X_2)	b_2 = 2.03	0.00*	0.48	23%	R^2= 67%
	ความเชื่อถือได้(X_3)	b_4 = 1.61	0.00*	0.20	4%	
	ความสอดคล้อง(X_4)	b_3 = 1.54	0.00*	0.19	4%	
สมการถดถอย		ค่าคงที่ (a) = 3.01				
เชิงเส้นพหุที่ 2	ตัวแปรอิสระ	b*	Sig	pr	pr^2	
($\hat{Y}$)	ความสะดวก(X_1)	b_1 = 0.62	0.00*	0.61	37%	F= 0.00*
	ความเชื่อถือได้(X_2)	b_4 = 0.54	0.00*	0.36	13%	R^2= 59%
	ความง่ายต่อการเข้าถึง(X_3)	b_2 = 0.49	0.00*	0.22	5%	
	ความสอดคล้อง(X_4)	b_3 = 0.15	0.00*	0.20	4%	
สมการถดถอย		ค่าคงที่ (a) = 2.91				
เชิงเส้นพหุที่ 3	ตัวแปรอิสระ	b*	Sig	pr	pr^2	
($\hat{Y}$)	ความสะดวก(X_1)	b_1 = 0.60	0.00*	0.58	0.34	F= 0.00*
	ความง่ายต่อการเข้าถึง(X_2)	b_2 = 0.46	0.00*	0.46	0.21	R^2= 70%
	ความสอดคล้อง(X_3)	b_3 =0.19	0.00*	0.30	0.09	
	ความเชื่อถือได้(X_4)	b_4 = 0.15	0.00*	0.20	0.04	
สมการถดถอย		ค่าคงที่ (a) = 0.98				
เชิงเส้นพหุที่ 4	ตัวแปรอิสระ	b*	Sig	pr	pr^2	
($\hat{Y}$)	ความสะดวก(X_1)	b_1 = 0.88	0.00*	0.65	0.42	F= 0.00*
	ความง่ายต่อการเข้าถึง(X_2)	b_2 = 0.52	0.00*	0.59	0.35	R^2= 81%
	ความเชื่อถือได้(X_3)	b_4 = 0.12	0.00*	0.11	0.01	
	ความสอดคล้อง(X_4)	b_3 = 0.08	0.00*	0.12	0.01	
สมการถดถอย		ค่าคงที่ (a) = 1.02				
เชิงเส้นพหุที่ 5	ตัวแปรอิสระ	b*	Sig	pr	pr^2	
	ความสะดวก(X_1)	b_1 = 1.01	0.00*	0.60	0.36	F= 0.00*
	ความง่ายต่อการเข้าถึง(X_2)	b_2 = 0.70	0.00*	0.44	0.20	R^2= 65%
	ความเชื่อถือได้(X_3)	b_4 = 0.65	0.00*	0.16	0.02	
	ความสอดคล้อง(X_4)	b_3 = 0.13	0.00*	0.12	0.01	

4. ตัวแบบพัฒนาพฤติกรรมการเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทย พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศประกอบด้วย ความต้องการสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียน แหล่งสารสนเทศ ความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศ ทฤษฎีความพยายามน้อยที่สุด ให้ความสำคัญต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศได้แก่ความสะดวกและความง่ายต่อการเข้าถึงแหล่งโดยไม่พิจารณาถึงคุณภาพของสารสนเทศที่ค้นคืน ทฤษฎีต้นทุนและผลตอบแทนให้ความสำคัญการประเมินคุณภาพของสารสนเทศที่ค้นคืนได้แก่ความสอดคล้องและความเชื่อถือได้ และตัวแบบข้ามวัฒนธรรมพหุสังคมให้ความสำคัญความหลากหลายมิติของสังคม ดังภาพประกอบ 2 นอกจากนี้

ผลการวิจัยได้สร้างองค์ความรู้นวัตกรรมใหม่เป็นการขยายทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์เพื่อการส่งเสริมและยกระดับพัฒนาอาจารย์ นักสารสนเทศและนักวิจัยให้มีศักยภาพเท่าเทียมกับนักวิชาการสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์นานาชาติสู่มาตรฐานสากล

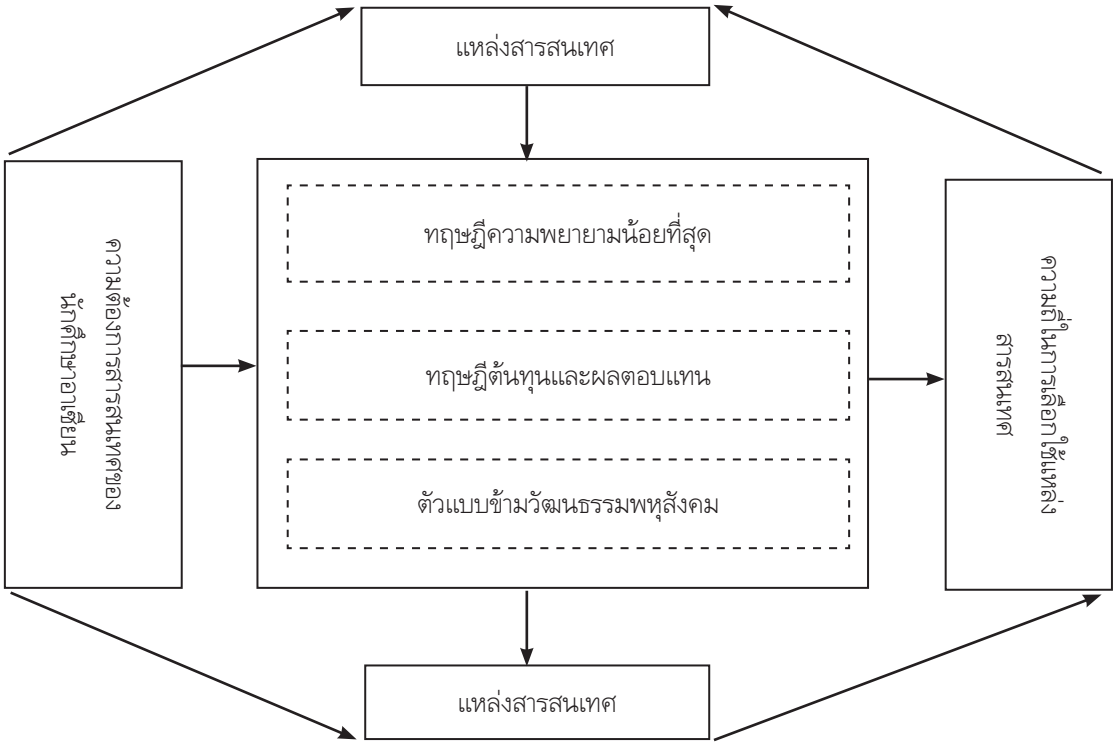

ภาพประกอบ 2 ตัวแบบพัฒนาพฤติกรรมการเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทย

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. นักศึกษาอาเซียนที่กำลังศึกษาในประเทศไทยมีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศโดยเลือกแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตมากที่สุด เพราะว่าอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าถึงและสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการใช้ทำรายงานและการบ้านหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ได้ทันตรงต่อเวลาที่อาจารย์กำหนดส่งถึงแม้นว่าสารสนเทศที่ค้นได้นั้นมีคุณภาพต่ำ ข้อค้นพบประเด็นนี้สนับสนุนและสอดคล้องกับทฤษฎีความพยายามน้อยที่สุด และทฤษฎีนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของผู้แสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศที่สะดวกที่สุด ถึงแม้ว่าแหล่งสารสนเทศนั้นให้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการแต่คุณภาพต่ำกว่าแหล่งอื่น ๆ (Mann, 1993, p. 91) นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ได้นั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาทำการศึกษาพฤติกรรมการเลือกและการใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาเรียนทางไกลนั้นพบว่า อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศในการสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการเพื่อประกอบการเรียนเนื่องจากความสะดวกและ

ความง่ายในการเข้าถึงโดยไม่พิจารณาถึงคุณภาพของสารสนเทศที่สืบค้นได้ (Liu & Yang, 2004; Malki, 2005)

2. ปัจจัยส่งผลต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทย สรุปได้ 2 ปัจจัยหลัก คือ 1) การรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ความสะดวก และความง่ายต่อการเข้าถึง และ 2) การรับรู้คุณภาพของสารสนเทศประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้ แต่ตัวแปรความสะดวกและความง่ายต่อการเข้าถึงมีสำคัญมากกว่าความสอดคล้องและความเชื่อถือได้ต่อการเลือกแหล่งสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนเหล่านั้นในประเทศไทยเนื่องจากค่าเฉลี่ยโดยรวมของตัวแปรความสะดวกและความง่ายต่อการเข้าถึงสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของตัวแปรความสอดคล้องและความเชื่อถือได้ นอกจากนี้แล้วเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรของแต่ละแหล่งสารสนเทศของการศึกษาวิจัยพบว่า ความสะดวกเป็นตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าตัวแปรอิสระอื่น ๆ ของแหล่งสารสนเทศทั้งหมด ยิ่งไปกว่านั้นตัวแปรความสะดวกของแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเป็นผลการวิจัยที่ค้นพบอย่างเชิงประจักษ์และอย่างมีนัยสำคัญเชิงทฤษฎี (Implication theory) ที่สะท้อนถึงทฤษฎีความพยายามน้อยที่สุด ซึ่งใช้อธิบายและควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในการแก้ปัญหาการทำงานต่าง ๆ โดยใช้แรงงานน้อยที่สุด (Zipf, 1949) ขณะเดียวกันทฤษฎีนี้ได้นำไปประยุกต์ใช้หลากหลายอาชีพในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบัคแลนด์และฮินเดิล (Buckland & Hindle, 1969) ชูและคนอื่น ๆ (Choo et al., 2000) เททาร์ดและโคลแลน (Tetard & Collan, 2009) ในทำนองเดียวกันข้อค้นพบเหล่านี้สามารถอนุมานได้ว่านักศึกษาอาเซียนที่กำลังศึกษาอยู่ในประเทศไทยตัดสินใจเลือกแหล่งสารสนเทศเพื่อแสวงหาสารสนเทศที่ต้องการนั้นให้ความสำคัญกับความสะดวกเป็นอันดับแรกสุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา (Kerins, Madden, & Fulton, 2004; Liu & Yang, 2004) ศึกษาการเลือกแหล่งสารสนเทศพบว่า นักศึกษาตัดสินใจเลือกแหล่งสารสนเทศที่มีความสะดวกรวดเร็วเป็นอันดับแรกโดยไม่พิจารณาถึงคุณภาพของสารสนเทศที่ได้รับจากแหล่งนั้น ๆ และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยอื่นอีกหลายเรื่อง (Choo et al., 2000; Dee & Stanley, 2005; Head & Eisenberg 2010; Kerins et al., 2004; Liu & Yang 2004; Lu & Yang, 2011; Malki, 2005)

3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยทั้งโดยรวมและแต่ละแหล่งสารสนเทศที่ใช้ในการวิจัยพบว่าทั้งสี่ตัวแปรอิสระได้แก่ ความสะดวก ความง่ายต่อการเข้าถึง ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลร่วมกันที่อธิบายความผันแปรของความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศ อย่างไรก็ตาม ตัวแปรความสะดวกและความง่ายต่อการเข้าถึง ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากกว่าตัวแปรความสอดคล้องและความเชื่อถือได้ ที่อธิบายความผันแปรต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศแต่ละแหล่งเป็นการสะท้อนถึงพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศและปัจจัยการรับรู้การเลือกแหล่งสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนที่กำลังศึกษาในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญเชิงทฤษฎีความพยายามน้อยที่สุด (Mann, 1993) นอกจากนี้ยังพบอีกว่าความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนมีความสัมพันธ์กับความง่ายต่อการเข้าถึงหมายความว่าแหล่งสารสนเทศใดที่เข้าถึงได้ง่ายมากเท่าไร จำนวนความถี่ที่ถูกเลือกเข้าถึงแหล่งนั้นก็มากขึ้นด้วย สนับสนุนว่าหลักการใช้ความพยายามน้อยที่สุดได้ถูกกล่าวถึงไว้ในกฎของมัวร์ (Mooers' law) มีใจความสำคัญว่า " ระบบการสืบค้นสารสนเทศใดก็ตามมีแนวโน้มที่จะไม่ถูกใช้เมื่อผู้แสวงหาสารสนเทศรู้สึกว่าระบบการสืบค้นสารสนเทศมีความซับซ้อนและยิ่งมีปัญหาในการใช้มากเท่าไหร่ก็จะยิ่งมีการใช้น้อยเท่านั้น" (Mooers, 1960, p. 204) สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยอื่นที่ผ่านมาที่สำรวจการเลือกใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาเลือกแหล่งสารสนเทศที่เข้าถึงได้ง่ายกว่าบ่อยครั้งมากกว่าแหล่งสารสนเทศที่เข้าถึงได้ยาก (Bronstein, 2010; Dee & Stanley, 2005)

4. ตัวแบบพัฒนาพฤติกรรมการเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทยเป็นตัวแบบที่ได้จากผลการวิจัยและยังไม่ปรากฏตัวแบบนี้มาก่อน จำเป็นต้องศึกษาวิจัยทดสอบและตรวจสอบความถูกทั้งทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ของตัวแบบนี้ด้วยการทำวิจัยเชิงประจักษ์ในอนาคต เพื่อหาตัวแบบสมการถดถอยเชิงเส้นพหุที่เหมาะสมสำหรับพยากรณ์พฤติกรรมความถี่การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียน อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่าตัวแปร

อิสระทั้งสี่ตัวแปร ความสะดวก ความง่ายต่อการเข้าถึง ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้ สามารถอธิบายความผันแปรร่วมทั้งหมดได้เพียง 65% ของความถี่รวมการเลือกใช้แหล่งสารสนเทศ เมื่อพิจารณาแยกตามการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศพบว่าตัวแปรความสะดวกและความง่ายต่อการเข้าถึง สามารถอธิบายความผันแปรร่วมของความถี่รวมการเลือกใช้แหล่งสารสนเทศมากกว่าความผันแปรร่วมของตัวแปร ความสอดคล้อง และความเชื่อถือได้ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยอื่นที่ผ่านมากล่าวว่าบุคคลทั่วไปปกติแล้วใช้สิ่งที่ง่ายและใกล้ชิดตัวที่สุดและสิ่งนั้นอาจไม่ดีหรือไม่เหมาะสมที่สุดและหากบุคคลเหล่านั้นมีทางเลือกจะเลือกทางที่ใช้ความพยายามน้อยที่สุด (Hirsh, 2004; Nicholas, 1996, p. 3) การค้นพบผลการวิจัยนี้สามารถกล่าวได้ว่าพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียนเลือกแหล่งสารสนเทศอยู่บนพื้นฐานหลักการใช้ความพยายามน้อยที่สุด ซึ่งขัดแย้งกับทฤษฎีต้นทุนและผลตอบแทนให้ความสำคัญการประเมินคุณภาพของสารสนเทศที่ค้นคืนได้ ดังนั้นความเหมาะสมและการอธิบายความผันแปรร่วมของตัวแปรอิสระเพิ่มขึ้น ควรเพิ่มตัวแบบข้ามวัฒนธรรมพหุสังคมมีความหลากหลายด้านมิติต่างๆ ได้แก่ สมรรถนะทางวัฒนธรรมหลากหลาย ภาษา และคุณลักษณะทางเชื้อชาติ มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะประเทศสมาชิกอาเซียนมีระบบการศึกษา วัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวเป็นการท้าท้ายผู้ออกแบบระบบสารสนเทศห้องสมุดที่ช่วยให้นักศึกษาอาเซียนได้สารสนเทศที่มีคุณภาพประกอบการเรียนและการวิจัยของบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อความสำเร็จการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารระดับสูงมหาวิทยาลัยรามคำแหงและผู้อำนวยการห้องมหาวิทยาลัยรามคำแหง ควรให้ความสำคัญในการออกแบบระบบสารสนเทศห้องสมุดที่ควรยึดหลักการผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง เพื่อช่วยให้นักศึกษาอาเซียนเข้าถึงแหล่งสารสนเทศด้วยความสะดวก รวดเร็วและได้สารสนเทศที่มีคุณภาพในเวลาเดียวกัน

2. ผู้ออกแบบระบบเว็บไซต์ห้องสมุดควรออกแบบให้ใช้งานง่ายในการเข้าถึงสารสนเทศ และการสืบค้นสารสนเทศไม่ซับซ้อน ขณะเดียวกันด้วยความเจริญเว็บเทคโนโลยี ผู้ออกแบบระห้องสารสนเทศห้องสมุดควรออกแบบเว็บไซต์บนเครื่องสมาร์ตโฟนที่เน้นผู้ใช้กดคลิกเพียงเล็กน้อย แต่ได้ข้อมูลที่สอดคล้องตามความต้องการของนักศึกษาอาเซียนมากที่สุด

3. ผู้ออกแบบระบบสารสนเทศห้องสมุดต้องพิจารณาให้นักศึกษาอาเซียนมีบัตรห้องสมุดใบเดียวสามารถยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดทุกแห่งของมหาวิทยาลัยในประเทศอาเซียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการทดสอบการใช้ตัวแบบพฤติกรรมการเลือกแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศกับกลุ่มนักศึกษาอาเซียนทั้งในประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน

2. ควรศึกษาปัจจัยหลากหลายทางเชื้อชาติที่มีผลต่อพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาอาเซียน เช่น สมรรถนะทางวัฒนธรรม (Culture competence) คุณลักษณะทางเชื้อชาติ เป็นต้น

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ การรับรู้คุณภาพของสารสนเทศ และสมรรถนะทางวัฒนธรรมทั้งของนักศึกษาอาเซียนในประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ

4. ควรศึกษาการรับรู้การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและคุณภาพของสารสนเทศของนักศึกษาไทยที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศสมาชิกอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

Allen, T. J. (1977). *Managing the flow of technology*. Cambridge, MA: MIT Press.

ASEANSecretariat. (2014). *ASEAN Education Ministers Meeting*. Retrieved from http://www.asean.org/communities/asean-socio-cultural-community/category/asean-education-ministers-meeting-ased

Buckland, M., & Hindle, A. (1969). Library Zipf. *Journal of Documentation*, 25:54-57.

Best, J. W. (1986). *Research in education* (5th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Bronstein, J. (2010). Selecting and using information sources: Source preferences and information pathways of Israeli library and information science students. *Information Research*, *15*(4). Retrieved from http://informationr.net/ir/15-4/paper447.html

Bronstein, J., & Baruchson-Arbib, S. (2008). The application of cost-benefit and least effort theories in studies of information seeking behavior of humanities scholars: The case of Jewish studies scholars in Israel. *Journal of Information Science*, *34*(2), 131-144.

Choo, C. W., Detlor, B., & Turnbull, D. (2000). Information seeking on the Web: An integrated model of browsing and searching. *First Monday*, *5*(2). Retrieved from from http://journals.uic.edu/ojs/index.php/fm/article/view/729/638

Dee, C., & Stanley, E. E. (2005). Information-seeking behavior of nursing students and Clinical nurses: Implications for health sciences librarians. *Journal of the Medical Library Association*, *93*(2), 213-222.

Fulcher, G., & Lock, D. (1999). Distance education: The future of library and information services requirements. *Distance Education*, *20*(2), 313-329.

Gerstberger, P. G., & Allen, T. J. (1968). Criteria used by research and development engineers in the selection of an information source. *Journal of Applied Psychology*, *52*(4), 272-279.

Hardy, A. P. (1982). The selection of channels when seeking information: Cost/benefit vs least-effort. *Information Processing & Management*, *18*(6), 289-293.

Head, A. J., & Eisenberg, M. B. (2010). How today's college students use Wikipedia for course-related research. *First Monday*, *15*(3). Retrieved from http://www.uic.edu/htbin/cgiwarp/bin/ojs/index.php/ fm/article/viewArticle/2830/2476

Hertzum, M. (2002). The importance of trust in software engineers' assessment and choice of Information sources. *Information and Organization*, *12*(1), 1-18.

Hirsh, S. G. (2004). Seeking information in order to produce information: An empirical study at Hewlett Packard labs. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, *59*(9), 807–817.

Kerins, G., Madden, R., & Fulton, C. (2004). Information seeking and students studying for professional careers: The cases of engineering and law students in Ireland. *Information Research*, *10*(1). Retrieved from http://informationr.net/ir/10-1/paper208.html

King, J. L., & Schrems, E. L. (1978). Cost-benefit analysis in information systems development and operation. *Computing Surveys*, *10*(1), 19–34.

Liu, Z., & Yang, Y. Z. (2004). Factors influencing distance-education graduate students' use of information sources: A user study. *Journal of Academic Librarianship*, *30*(1), 24–35.

Lu, L., & Yuan, Y. C. (2011). Shall I google it or ask the competent villain down the hall? The moderate role of information need in information source selection. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, *62*(1), 133–145.

Malki, Z. S. (2005). *Information interaction and behavior of distance education students in web-based environments* (Unpublished doctoral dissertation). Florida State University, Tallahassee.

Mann, T. (1993). *Library research model: A guide to classification, cataloging, and computer*. New York, NY: Oxford University Press.

Mooers, C. N. (1960). Mooers' Law: Or, why some retrieval systems are used and others are not (Editorial). *American Documentation*, *11*(3), ii, 204.

Nicholas, D. (1996). *Assessing information needs: Tools and techniques*. London: ASLIB.

Office of the Higher Education Commission, Bureau of International Cooperation Strategy. (2012). *Thai Higher Education Strategies toward ASEAN Community*. Bangkok: Office of the Higher Education Commission. (In Thai)

O'Reilly, C. A. (1982). Variations in decision maker's use of information sources: The impact of quality and accessibility of information. *Academy of Management Journal*, *25*(4), 756–771.

Spector, P. E. (1992). *Summated rating scale construction: An introduction*. Newbury Park, CA: Sage.

Stigler, G. J. (1961). The economics of information. *Journal of Political Economy*, *69*, 213–225.

Tetard, F., & Collan, M. (2009). Lazy user theory: A dynamic model to understand user selection of products and services. *Proceedings of the 42nd Hawaii International Conference on System Sciences* (pp. 1–9). Washington, DC: IEEE Computer Society.

Woudstra, L., & Van den Hooff, B. (2008). Inside the source selection process: Selection criteria for human information sources. *Information Processing & Management*, *44*, 1267–1278.

Yamané, T. (1970). *Statistic: Introductory analysis (2nd ed.)*. New York, NY: Harper & Row.

Zipf, G. K. (1949). *Human behavior and the principle of least effort: An introduction to human ecology*. New York, NY: Hafner.